

AAF BRANDT
CORSTIUS

EEN
FLINKE
LINKSE
VROUW

Margje

Jan

Margje loopt druk maar niet doelgericht door haar huis om de laatste dingetjes op hun plek te leggen. Zet de waterkoker aan en toch maar weer uit, herschikt een kussentje. Legt de tijdschriften in een waaier op de tafel om ze dan toch maar weer op een stapel te leggen, en daarna op een rommelige stapel. Gaat zitten, wacht. Er gebeurt niets. Ze vult een gieter en gaat op een kruk staan om een hoog hangende plant water te geven, en dan wordt er aangebeld. Ze zet de gieter op de salontafel en loopt naar de deur. Jan staat voor de deur met een doos in zijn armen en zijn rode daklozenkrantverkoper-hes aan.

margje Jan! Hoi! Daar ben je dan.

jan Daar ben ik dan. *blijft staan op drempel* Mag ik binnenkomen?

margje Mag ik binnenkomen. Mooi. Mooie zin. O, stop even *maakt snel foto* Ja, kom binnen, tuurlijk! Dat was de bedoeling van dit hele... gebeuren, toch? *lacht en maakt wijds gebaar naar binnen*

Jan loopt een paar stappen naar binnen en blijft staan met de doos in zijn handen.

margje Ga lekker zitten, doe eerst je... je hesje maar even uit en zet die doos maar ergens neer. Maakt niet uit waar hoor. Ik ben niet zo netjes.

jan *kijkt rond* Ik vind het hier wel netjes.

margje Ach, let niet op de troep.

jan Het is netjes. Een mooi huis. Veel planten.

margje Dank je. Ja, die planten... Dat is een beetje een project van me. Ik red ze van de straat, weet je wel. Van die planten die bij het vuil staan?

jan *niet begrijpend* Jaaa-ja.

margje Het is niet veel, maar het is thuis. Nou. Hoor mij nou. Dat is niet zo leuk om te zeggen tegen jou natuurlijk! Nou goed. Niet teveel benoemen Margje. Hahaha! *stilte* Ik ben er heel tevreden mee. *maakt aanstalten om de deur dicht te gaan doen*

jan Wacht even, ik heb nog wat dozen bij me.

margje Ah, oké, zal ik je even helpen?

jan Nee, ik heb een kar hoor, zo'n steekkar. Van de Albert Heijn geleend.

margje Een kar. Nou, ik ben benieuwd!

Jan gaat naar de straat en komt terug met een steekkar met daarop een imposante hoeveelheid dozen. Er staan woorden op zoals 'lp's', 'servies BREEKBAAR' en 'Spullen Algemeen' en 'Ski-spullen'.

margje Goh. Jan.

jan Ja, dit is natuurlijk niet alles wat ik heb,
de rest staat in mijn berging.

margje Je berging?

jan Ja, ik heb zo'n box bij Cityguard, ken je dat? Aan de
rand van de A3?

margje Nee, ken ik niet.

jan Nou ja, daar kun je echt een heleboel spullen kwijt. En
dat moest ook wel bij mij, want ik heb dus echt een
heleboel spullen.

En geen –

margje Huis.

jan Nee, geen huis. *lachend* Onhandige situatie!

*Hij pakt een doos op, die slijt open aan de onderkant, en er
vallen een heleboel tennisballen uit.*

jan Sorry, sorry. *vouwt de doos goed en begint de ballen
terug in de doos te doen*

margje Wat een hoop tennisballen. *helpt hem, ze kruipen
samen over de grond*

jan Overblijfsel uit mijn vorige leven. Ik was tenniscoach
toen ik nog in Hongarije woonde. En daarna
tennisondernemer.

margje Dus je komt uit Hongarije? Ik heb nooit een accent
gehoord. Knap!

jan Ja, ik heb goed Nederlands geleerd. Ik ben ook al twintig jaar hier. Je moet je aanpassen.

margje Jeetje, Jan. Nou, weet je wat, zet die dozen zo lang maar even in de hoek daar, dan gaan we eerst even koffie drinken.

jan Nee, ik hoef niks hoor, ik heb net bij de Albert Heijn al koffie gedronken. Bij de koffiehoeke, weet je wel.

margje O ja.

jan Is een ritueeltje van me. Ik drink elke ochtend koffie met Mo. De bedrijfsleider.

margje Is dat die nogal... aanwezige jongen met dat gelhaar? En die flitsende sneakers?

jan *lacht* Ja. Dat is Mo. Zeg, hoe gaan we dit eigenlijk doen?

margje Wat doen?

jan Nou, ik blijf niet lang, hoor. Sowieso niet langer dan vijf dagen. Visite en vis. Weet je wel.

margje Van mij mag je net zo lang blijven als je wilt. Dit beschouw ik niet als visite. Ga toch even zitten.

jan *gaat zitten op puntje van de bank* Niet langer dan vijf dagen. Dan sleep ik die zool *gebaart naar dozen* wel weer ergens anders naartoe.

margje Waarnaartoe dan?

jan O, ik heb zo mijn plekjes. Een maat van me heeft een schuur, daar past vrij veel in, maar die had-ie nu net even nodig voor een klusprojectje.

margje Maar het was echt mijn bedoeling om je langer te helpen dan een halve week, Jan.

jan Ja?

margje Ja, dat zei ik toch laatst bij de Albert Heijn? Ik heb me wel ingesteld op een verblijf voor, nou ja, onbepaalde tijd.

jan Onbepaalde tijd.

margje *lacht* Vind je dat vreemd?

jan Nee, het is ontzettend aardig van je. Nou. Dan blijf ik. Voor onbepaalde tijd.

margje Ik... Ik was eerst van plan om een vluchteling in huis te nemen.

jan O?

margje Ja. Maar toen belde ik Vluchtelingenwerk en toen, nou ja, die raadden het me af. Hartverwarmend, noemden ze het, dat wel, maar... Ze konden me er niet bij helpen.

jan Ze konden je niet aan een vluchteling helpen.

margje En toen zag ik jou staan, en dacht ik ineens –

jan Ook leuk.

margje Haha! Néé.

jan O.

margje Nou ja, ja! Ja, ook leuk. Nuttig. Góéd. Fijn om iemand te helpen. En diegene hoeft niet per se een vluchteling te zijn.

erg lange stilte

jan Nou. Voor zo lang als het gaat, natuurlijk.

margje Ja, zo lang als het gaat.

Ze staan allebei lange tijd in de ruimte, allebei zonder een idee wat ze nu moeten doen of waar ze heen moeten gaan.

jan Ga zitten. Grappig dat ik dat nou zeg.

margje *lacht* Ga jij zitten.

jan Nee, ga jij zitten. Je ziet er ongemakkelijk uit. Zo staand.

margje Nee hoor! Maar ga jij zitten. Ik moet nog wat dingetjes in de keuken doen.

jan Je moet wel ontspannen als ik hier ben. Natuurlijk. Op den duur, hè?

margje O, dat komt wel goed hoor. Ik weet ook nooit waar ik moet staan als de UPC-monteur er is.

jan Als wie er is?

margje Nou, zo'n monteur. Van UPC of Ziggo, of weet ik veel wat. Geen idee waar ik dan moet staan. Moet ik erbij blijven staan, of is dat te overheersend? Moet ik me terugtrekken in de gang, of staat dat ongeïnteresseerd?

jan De problemen van mensen met een huis.

margje Sorry. O, sorry. Dit klinkt heel verwend.

jan Nee hoor. Het was een grapje. Ik had vroeger ook een huis. Met UPC. En storingsen en monteurs die moesten langskomen, en alles. Maar jij weet niet waar je dan moet staan?

margje Nou ja, wat doe je dan, terwijl zo'n man met zo'n bilspleet half achter je tv hangt en iets met kabels doet?

jan Gewoon in de kamer blijven, toch?

margje Dat voelt zo koloniaal. Zo van: jij bent mijn bediende. Jij knielt, en ik sta.

jan Nou, dan ga je lekker in de keuken zitten. *lacht* Zo makkelijk kan het zijn.

margje Maar dat vind ik ook zo vernederend voor zo'n man. Ik laat hem daar helemaal alleen achter, zo van 'klaar die klus maar', en hij maar ploeteren en ik maar lekker schransen in de keuken.

jan Ik vind het een beetje megalomaan.

margje *verbaasd* Hè? Megalomaan?

jan Nou, vol van jezelf. Ja, sorry dat ik het zeg. Je lijkt me een vreselijk aardige vrouw, maar –

margje Nee, ik ben werkelijk geïnteresseerd Jan, helemaal niet gekwetst. Ik wil ook van je leren. Van iedereen, bedoel ik. Ik wil van iedereen leren. Wat bedoel je nou precies?

jan Je maakt jezelf erg belangrijk in het leven van de UPC-monteur, dat is wat ik bedoel. Hij ligt daar een of ander kabeltje te vervangen, kan hem het schelen waar jij staat. Een uur later is-ie weer bij een ander vrouwtje dat niet weet waar de ingang van haar scartkabel zit, en twee uur later bij nog één, en zo gaat-ie de hele dag door. En maar lekker cashen. Kan hem het schelen waar jij staat. Het kan hem blijkbaar ook niet bommen dat je zijn bilspleet ziet. Dus waar jij staat is al helemaal niet zijn zorg.

margje *is even stil, denkt na en lacht dan* Nou, zo had ik er nou nog nooit tegenaan gekeken. Heerlijk dat je het zegt, Jan!

jan Niks te danken.

Hij gaat zitten.

margje Kijk, Jan, ik woon hier alleen.

jan Weet ik.

margje Hoe weet je dat?

jan Weet ik niet. Dat weet ik gewoon. Je doet niet zoveel boodschappen. Laatst had je alleen een kipfilet en een half flesje wijn gekocht, je had niet eens een tasje nodig.

margje Dat zie jij. Je observeert. Ohh, het klinkt niet best, hè?

jan Hoe bedoel je?

margje Nou, dat klinkt niet goed, hè?

jan Wat?

margje Een vrouw alleen met een kipfilet en een half flesje wijn. Zonder tasje.

jan Zou voor mij een koningsmaal zijn, hoor, Margreet.

margje Margje! Ik heet Margje.

jan O ja, natuurlijk. Ik heet Jan.

margje Weet ik toch.

jan Nou ja, en je straalt ook niet echt uit dat je een man hebt. Of een gezin. Ofzo.

margje *gespeeld monter* Klopt, klopt en klopt. Ik heb trouwens wel *kijkt liefdevol om zich heen* een kat. Teun. Hij zit nu waarschijnlijk achter de wasmachine, want hij houdt niet van bezoek.

jan Ja, dat straal je ook uit.

margje Wat?

jan Dat je een poes hebt.

margje Ah. *lacht*

jan Die niet van bezoek houdt.

Het licht is uit, muziek, Margje snuffelt door de spullen van Jan.

margje Jan!

Jan komt binnen met zijn daklozenhesje aan, gaat in een hoek van de kamer staan.

jan Hoi.

margje Hoe was het vandaag?

jan Fantastisch. *trekt hesje en een boel winterkleden uit*

margje *enthousiast* Echt?

jan Nee hoor, het was hetzelfde als altijd.

Heel koud. Ik ben het alweer vergeten.

Zeg, Margje, ik heb een gekke vraag. Zou je de tv even willen aanzetten? Of een muziekje, ofzo.

margje Tuurlijk. Wat is er?

jan Ik moet naar de wc.

Hij pakt zelf de zapper van het tafeltje, zet tv aan, zet hem flink wat harder en verdwijnt naar de wc. Na een tijdje komt hij terug.

margje Ja, ook hiervoor moeten we een vorm vinden.

jan Jij hebt daar weinig moeite mee, hè?

margje Waarmee?

jan De stoelgang. Als het ware.

margje Weinig moeite, haha! Ja. Nee. Dat komt natuurlijk ook wel door mijn voedingspatroon.

Ik houd heel erg van pure producten, weinig vlees. Mager vlees, if at all. En lijnzaad, volle yoghurt. Dat houdt de boel lekker op gang.

jan Ik bedoel eigenlijk niet met poepen an sich, maar met poepen in gezelschap.

Het verbaasde me.

margje Wat?

jan Dat jij rustig gaat zitten poepen als ik hier in huis ben.

margje Rook je dat?

jan Nee hoor. Maar je was lang weg. En je strijkt altijd een lucifer af. Die leg je op het fonteintje.

margje Oude gewoonte.

jan Prima gewoonte. Maar ik kan dat dus niet. Of: moeilijk.

margje Maar je moet toch...

jan Kan bij de Albert Heijn ook prima. Achter de servicebalie, weet je wel? Daar hebben ze een wc voor de klanten. De sleutel ligt op de kassa, naast de afgeprijsde bloemen.

margje Naast de afgeprijsde bloemen. Wat zeg je dat weer
mooi. Die moet ik opschrijven. Vind je dat goed? *pakt
notitieblokje en mummelt* Naast de afgeprijsde bloemen...

Mooi! Poëtisch bijna, hoe jij die dingen zegt.

jan Enfin, daar eh, die wc... Dat is mijn vaste plek. Voor de
grote boodschap.

margje *gegeneerd* Goed. Prima. Nou...

jan Maar goed. Soms is de nood aan de man.

margje Geeft niets, Jan.

jan Voor mij dus wel.

margje Mi casa es tu casa.

jan Ik waardeer dat ontzettend. Maar het duurt altijd een
tijdje voordat ik me ergens, nou ja, helemaal thuis voel.

margje Speaking of which, blijf je vanavond eten? Je bent
er nooit 's avonds – ik wil me nergens mee bemoeien, maar
het gaat vanavond flink vriezen, en –

jan Graag, ik waardeer het heel erg.

margje Je hoeft het niet te waarderen.

jan Ik waardeer het toch.

margje Goed. Dan waardeer ik op mijn beurt jouw
waardering.

jan Nou. Zijn we daar ook weer uit. Ik ga nog even aan de slag. Tot zo.

Jan trekt hesje en al zijn winterkleden weer aan en loopt de deur uit. Margje wacht tot hij weg is, loopt dan terug naar de dozen en doet er voorzichtig eentje open.

margje Bij de afgeprijsde bloemen. Wow...

licht uit, muziek

Margje en Jan zitten op de bank met bakjes eten. Jan heeft zijn mond vol en vertelt.

jan *mond vol* Ja, en toen was het toch echt tijd om te scheiden.

margje Het is me ook wat.

jan Ja. Mensen. Zo zijn mensen.

margje Nou ja, je eigen rol in deze –

jan Nee, ik was ook geen lieverdje. Mijn ex is een afschuwelijk mens, een heks, en ik, ik paste me aan. Mijn karakter werd er dus niet beter van. Je neemt die dingen van elkaar over, hè?

stilte

margje Dus toen ben je vertrokken?

jan Ja, ik heb wekenlang rondgelogeed. Maar daar krijg je ook genoeg van, hè? Visite en vis.

margje Ja, dat zei je al eens.

jan Nou ja, mijn vrienden hadden het allemaal op een gegeven moment wel gezien. Jan op de bank. Dat plaatje kenden ze nou wel. Dus toen belandde ik min of meer op straat.

margje Min of meer.

jan Af en toe sliep ik nog wel bij een maat, hoor. Maar je leert je echte vrienden wel kennen na een scheiding. Dan scheidt het kaf zich definitief wel heel erg van het koren.

margje Maar er was dus nog wel... koren?

jan Nou, er was vooral koren. Of vooral kaf, hoe je het maar wilt zien. Ik weet niet wat beter is, kaf of koren.

margje Koren, dacht ik. Kaf. Koren. Visite. Vis. Je drukt je graag in uitdrukkingen uit, hè? Apart.

Jan reageert niet.

margje Maar... en... je vrouw –

jan Lisette.

margje En Lisette kreeg het huis?

jan Technisch gezien was het van haar. Het was haar ouderlijk huis. Had ze geërfd. Dus technisch gezien was Jan de lul.

margje *even stil* Aha.

jan En aangezien ik mijn spaarcentjes er doorheen had gejjast met een nogal ongelukkig beleggingsproject, ik was dus tennisondernemer, waren de opties nogal, nou ja, nogal weinig.

margje Erg hoor.

jan Eigen verdiende loon. Ondernemersrisico ook, hè.

margje Nou...

jan Nee, echt. Ik had mijn geld in de verkeerde zaken gestoken, mijn vrouw twee keer bedrogen, mijn huwelijk verpest, mijn vrienden werden gek van mijn gezuip in hun huis –

margje *geschrokken* Je dronk? Drinkt?

jan *trots en opgeruimd* Is allemaal voorbij. Ik ben al zes weken nuchter. En dat voelt heel goed.

margje Zes weken al. Ik heb nooit gemerkt dat je – dat je dronken bij de Albert Heijn stond.

jan Ik bewaarde mijn biertjes voor 's avonds. No drinking on the job, hè.

Mensen geven never nooit nada geld aan een dronken zwerver. Maar ik vind het daklozenbestaan, afgezien van enkele ongemakken dan, ook best een geit.

margje *denkt na* Wat? Een... Geit?

jan Ken je die vertelling niet? Die Joodse spreuk? 'Het is een geit'.

margje Nooit van gehoord. Maar vertel. Ik ben dol op van die mooie Joodse waarheden.

jan Ja, ik ook.

margje Dat is nou echt een cultuur met prachtige verhalen.

jan Die joden, die hebben me wat meegemaakt. Word je wijzer van. Nou goed, er is dus een man, laten we hem Abraham noemen, weet ik veel wat, en die woont in een huis met zes kinderen, een vrouw, allemaal dieren en meubels en rommel, en die man wordt helemaal gek van de zoi en de chaos. Hij gaat naar de plaatselijke rabbijn, hoe heet het, zo'n wijze man, en die rabbijn die zegt: 'Neem een geit'.

margje *lachend* O! Wat mooi. Dit moet ik opschrijven.

jan *geïrriteerd* Nee, wacht nou even, dit is nog niet de clou.

Nou, Abraham snapt er dus niks van natuurlijk, wat moet hij nou met een geit, maar goed, hij heeft die rabbijn redelijk hoog zitten dus hij gaat naar zo'n markt en hij koopt een geit. Nou, dat beest máákt een troep in zijn huis. Eet al zijn groenten op, knabbelt aan de bank, loopt meubels omver, enzo. Dus Abraham terug naar de rabbijn, en hij zegt: 'Ik word helemaal gek van die geit. Wat moet ik doen?' 'Verkoop de geit,' zegt de rabbijn.

Jan begint zelf heel hard te lachen.

Die joden hè, ze hebben wel humor. Nou goed, dus die Joodse man, Abraham –

margje Je moet natuurlijk nooit generaliseren, maar ik ben ook dol op Joodse humor.

jan Dus Abraham gaat terug naar de markt, hij verkoopt die geit en gaat terug naar huis. Wat een rust. Wat. Een. Rust. De kinderen spelen lekker, zijn meubels staan weer op hun plek, niks wordt aangevreten, nergens geitenkak enzo. Nou, dus dat is de moraal van het verhaal.

stilte

margje Wat nou precies?

jan Dat je je leven soms ineens veel meer kunt waarderen als je er eerst iets aan toevoegt, en dat weer wegneemt. En dan is er rust. En duidelijkheid.

margje De geit is weg.

jan Precies, de geit is weg. Ik bedoel, ik was jarenlang alleen in Nederland. Ik was alleen, ik had niks. Ik was arm. Ik dacht dat mijn leven niks was. Toen kreeg ik geld, de tennisbusiness. Toen kwam Lisette. Nou, en dat was nog veel erger. Veel erger. Lisette was mijn geit. Ik moest een vrouw hebben om te weten hoe fijn het leven zonder vrouw is. En het geld ook wel hoor. De spullen. Grote tuin die winterklaar gemaakt moest worden. Ook geiten. Heb ik

allemaal toegevoegd aan mijn leven. Heb ik nu allemaal niet meer. Wel zo rustig.

margje *verheugd* Je bent dakloos – spullenloos – uit keuze?

Een wereldbewoner zonder vaste verblijfplaats? Mooi.

Mooi!

jan Nou, dat ook weer niet. Als iemand mij morgen een

lekker appartementje aanbiedt in Amsterdam, of in

Haarlem, Zandvoort, weet ik veel, zeg ik geen nee.

margje O.

jan Het is ook winter. Dus. Maar ik zag, toen ik eenmaal

niets meer had, wel in dat ik nogal veel geiten in mijn leven

geïntroduceerd had, zeg maar.

margje Ik vind het toch mooi. Vind je het goed als ik het

even opschrijf? Van die geit?

jan Doe maar wat je niet laten kan.

Margje pakt een opschrijfboekje dat binnen handbereik ligt en zit even te schrijven.

margje Ik google het nog wel even na. Dat oude Joodse

verhaal.

jan Moet je doen.

stilte

margje Ik heb... Ik kom uit een familie die het, zo te zeggen, goed gedaan heeft. Ten Cate, dat zegt je niks. Maar ze maken kunstgras.

jan Kunstgras! En ik zat in de tennisballen.

Dat is nou toevallig. Toeval bestaat niet.

margje Ja... Nou ja. De Ten Cates varen wel bij het kunstgras. Ik ook. Ik hou niet van kunstgras hoor, helemaal niet.

jan Jij houdt van echte plantjes. Zielige, bruine, echte plantjes.

margje Precies. Maar goed, het geld is er. Kunstgras blijft altijd bestaan.

jan Fantastisch spul.

margje Ja, in a way. Dus. Echt geld hoefde ik daarom nooit te verdienen. Het geld was er.

Ik kon studeren, lekker lang. De kunstacademie, antropologie. Reizen maken. Stage lopen. Schrijven, veel schrijven. Ik hou van een eenvoudig leven.

jan Met je plantjes. En je poes.

margje Onder andere.

jan *onderbreekt haar* Ach, iedereen kiest zijn geiten uit.

margje Wat bedoel je? Ik heb juist geen geit. Dat geld – dat zou me ook in de weg kunnen zitten. Doet het niet. Ik heb een simpel leven, ik hoefde niet eerst een geit toe te voegen om –

jan Ja, dat had je al gezegd. Maar toch kies ook jij je geiten uit, Margreet.

margje Margje.

jan Ja, sorry, ik blijf het maar verkeerd zeggen, hè?

margje *verbeten* Nou ja... Ja.

jan Je doet me geloof ik aan iemand denken die Margeet heet. Vandaar. Je bent meer een Margreet dan een Margje. Enfin. Jij kiest ook je geitjes uit. Je maakt je leven een tijdje wat zwaarder met een van je projecten, dan is het project weer klaar, de geit weer weg, dan heb jij weer rust.

margje *zichtbaar geïrriteerd* Sorry Jan, maar ik volg je even niet.

jan Nou, die tijd dat je steeds boodschappen kwam doen met die zwarte vrouw. Die met die hoofddoek. Vorige lente, zomer was dat?

margje Amira.

jan Die ja. Die zwarte vrouw met dat doekje. Nou, dat leek me toch een heel project.

margje *plechtig* Amira Aregash. Ze is Somalisch.

Vluchteling. Ze had hier kip noch kraai. Ze had straatvrees en sprak geen Nederlands. Ik leerde haar boodschappen doen bij de Albert Heijn.

Jan lacht.

margje Ik vind dit niet echt een lachonderwerp hoor, Jan.

jan Nee, maar iemand boodschappen leren doen – het heeft toch iets grappigs. Ze hebben in Somalië toch ook winkels?

margje Ik neem aan van wel, Jan. Maar die winkels zijn toch net wat anders ingericht dan bij ons. En ik had haar onder mijn hoede; ik hielp haar ook met haar administratie, dingen regelen, dat soort zaken.

jan Maar goed, jullie liepen daar gewoon te struggelen met zijn tweetjes, in de Albert Heijn. Zij altijd met dat sombere smalle kopje onder die doek. En jij maar zorgen en kletsen en wijzen ‘dit is de scanner, dit is de Bonuskaart’, lief hoor, maar...

margje Amira en ik hadden heel veel aan elkaar.

jan Wat had jij dan precies aan haar?

margje Nou, ze leerde me veel over haar cultuur. En ze werd ook wel een vriendin. Kwam op mijn verjaardag. Ze heeft me geleerd om Somalische thee te maken.

jan Maar na een paar maanden waren jullie klaar met de hogere boodschappenkunde, toch?

margje Nou, dat idee kwam niet van mij, maar Amira gaf op een gegeven moment heel duidelijk aan dat ze het nu wel zelf kon.

jan Wat op zich de bedoeling was.

margje Wat op zich de bedoeling was.

jan En voelde je je toen niet een heel klein beetje opgelucht? Dat je niet meer met mevrouwtje zuurpruim door de Albert Heijn hoefde te sukkelen?

margje *gedecideerd* Nee.

jan Nou, daar geloof ik dus helemaal niets van. Kijk, Amira was jouw geit. Je nam haar een tijdje op in je leven, ze mocht op je verjaardag komen, ze zette Somalische thee voor je. En toen was ze weer weg. En kon jij eindelijk weer in vijf minuten door de Albert Heijn rauzen en je halfje wijn halen zonder dat je die zuurpruim op sleeptouw hoefde te nemen.

margje Je hoeft haar niet steeds ‘die zuurpruim’ te noemen, Jan. Maar ik begrijp wat je bedoelt. Amira was niet altijd vrolijk. Dat zou ik in haar situatie ook absoluut niet zijn. En als ik bij mezelf naar binnenkijk, nu jij me dit zo voorlegt,

was er inderdaad wel, daar wil ik dan ook weer heel eerlijk in zijn, een moment van opluchting, van bevrijding, ja, toen het tot me doordrong dat ik Amira alles had geleerd over boodschappen doen in Nederland.

jan Toen je gewoon weer even in je eentje een pak sojamelk kon halen.

margje Ja. Als je het zo wil zeggen: ja.

Stilte. Ze eten wat.

jan Margreet, ik vind het gezellig.

margje Jan, ik ook. En ik heet Margje.

jan *onverstoorbaar* Margje, ik vind het gezellig. Als het oorlog was, zou ik zó bij je onderduiken.

margje Dat beschouw ik als een groot compliment.

jan Is het ook. Bij wie zou jij onderduiken?

margje *denkt een tijdje na* Moeilijke. Nou ja, bij mijn moeder. Tegen heug en meug natuurlijk, en in de volle wetenschap dat we allebei krankzinnig zouden worden, maar zij zou me zeker in haar huis opnemen.

jan Ik bedoel: bij welke bekende Nederlander?

margje Hè?

jan Ja, ken je dat spel niet. 'Bij wie zou je onderduiken?' En dan moet je een bekende Nederlander kiezen.

margje Jezus, wat raar. Wat een macaber spel. Nou, ik ken helemaal geen bekende Nederlanders.

jan Tuurlijk wel. Zou je onderduiken bij Gordon?

margje Nee. Dan liever dood.

jan Ik ook niet. Vreselijke man. Maar ik zou dan weer wel onderduiken bij Loretta Schrijver.

margje Loretta Schrijver?

jan Van Koffietijd.

margje Dat zie ik allemaal niet.

jan Dat is een hele gezellige, aimabele vrouw. En ze heeft een hond. Ze houdt ontzettend veel van dieren. Spreekt me ook aan. Geeft aan dat ze zorgzaam is. Net als al die planten van jou.

margje Ik zou onderduiken bij Maarten 't Hart. Een heel mooi mens vind ik dat. En hij heeft zijn eigen moestuin! Dus zo zouden we de hongerwinter wel doorkomen. Hij lijkt mij iemand met een goed hart.

jan What's in a name. *lacht*

margje Flauw. *denkt even na* O, weet je bij wie ik ook zó zou onderduiken. Joris Luyendijk. Maar daar val ik ook wel een beetje op, hoor.

jan Dat snap ik nou niet. Zo'n intellectuele saaineus.

margje Hij lijkt me een heel goed, eerlijk mens. En hij schrijft fantastisch. Nu weer, over die bankencrisis.

jan De grote angst van rijke mensen.

margje Dat is het niet. Het gaat over het grote graaien.

jan Ik had graag mee gegraaid als ik de kans had gehad.

margje Goed, en bij wie wil jij dan, even iemand noemen die ik ken. Naast die mevrouw van dat koffiedrinkprogramma.

jan Iemand in jouw straatje. Even denken.

O, ik zou zó bij Paul Witteman onderduiken. Lijkt me een hele geschikte vent. Maar dan weer niet bij Jeroen Pauw.

Gek is dat hè?

O, en bij Henny Stoel. Ken je die nog?

margje Ja. Dat leek me altijd een hele sterke vrouw.

jan Precies. Henny Stoel lijkt me nou echt een prima mens om bij onder te duiken. Je vindt het tóch wel een leuk spelletje, hè?

margje Ik ben ook niet zo serieus als jij steeds denkt.

Ze zijn allebei even stil.

jan Wat zeg je ervan, zullen we samen een wijntje drinken?

margje Een wijntje?

jan Op de gezelligheid. Op het feit dat je mij hier hebt
uitgenodigd. Met je grote hart. Voor mensen en planten.

margje Ik heb wel een groot hart voor mensen en planten,
ja. Denk ik. Hoop ik.

jan Precies. En daar moet op gedronken worden!

margje Maar Jan, je bent toch net zes weken nuchter?

jan Precies. Daar moet óók op gedronken worden!

margje Maar als je nuchter bent, is het toch de bedoeling
dat je nuchter blijft?

jan Maar ik heb geen drankprobleem. Ik dronk gewoon
teveel. Een tijdje. Was ook wel logisch, ik had geen huis,
niks, ik logeerde bij vrienden – teveel prikkels, kortom.

margje Ja, dan ga je drinken.

jan Precies. Maar nu kan ik makkelijk weer een wijntje
hebben. *loopt naar de keuken* Waar heb jij al die guitige
kleine flesjes rood van je staan, Marg?

margje Eh. Daaronder, links, in dat kastje.

jan *pakt een klein flesje rode wijn* Schattig.
Is deze lekker?

margje Nou ja. Het is wijn.

jan O, dat is een goeie. *lacht en schenkt de wijn in twee glazen en brengt ze naar de tafel*

Op het leven!

margje *doet mee om aardig te zijn*

Op het leven, Jan. Op jou.

jan En op jou.

margje En op mij, dan. Prima.

Margje nipt aan haar glas, Jan drinkt het in een teug leeg.

jan Kom op Marg, niet zo voorzichtig. Er is nog meer! Je hebt een hele voorraad van die halfjes staan! *schenkt haar meteen bij*

margje Ik ben niet zo'n drinker.

jan Ik ook niet. Ik ben namelijk gestopt!

margje Nou ja, het is heel gezellig. En ik leer een hoop van je.

Lange stilte. Ze drinken en kijken wat ongemakkelijk voor zich uit.

jan Zeg Marg. Ben jij nou eenzaam?

margje Nee hoor. Helemaal niet.

jan Voel je je nooit alleen?

margje Nou, soms wel, maar ja, wie niet?

jan Heb je nou helemaal geen behoefte aan een man in je leven?

margje Nee hoor. *staat ineens op en loopt naar de dozen in een hoek van de kamer* Jan, ik ben al de hele tijd zo benieuwd wat er nou in die dozen zit.

jan O, dat zijn mijn platen. Oude tijd, hè. Ouwe meuk. Sleep ik nog steeds achter me aan.

margje O, muziek. Mag ik?

jan Ja hoor. *schenkt zichzelf bij*

margje *opent de eerste doos met platen en grasduint* Mooi. Bob Dylan. Marvin Gaye.

jan O, dat is mijn scheidingsmuziek. Platen over scheidingen en slechte huwelijken.

margje Echt?

jan Ja. Die draaide ik na mijn eerste huwelijk.

margje Je bent nog eerder getrouwd geweest.

jan Ja. Twee keer. Hardleers.

Margje pakt nog een plaat uit de doos.

margje Ooo, Graceland! Van Paul Simon. O Jan, dat was mijn allereerste plaat. Die ik zelf kocht. Wist je dat?

jan Magische plaat.

margje Magisch ja. Dat is precies het goeie woord. Ik woonde in een klein dorp, hè. Limburg. Nooit iets van de wereld gezien. Kocht ik bij de platenwinkel in Heerlen deze. Nou. Doorbraak hoor. Door-braak. Alleen al naar die tekening op de hoes kon ik uren kijken.

jan *pakt plaat uit haar hand* Wat staat erop dan? Een riddertje op een paard. Met twee zwaarden. Daar heb ik nou nooit op gelet, weet je dat?

margje Ik zat hier uren naar te luisteren. Uren. Dagen.

jan Ja, ik ook. Lekkere muziek. Lekker dansbaar.

margje Ja, nou ja, lekker: levensveranderend, zou ik bijna willen zeggen.

jan Ook dat. Oók dat.

margje *bevoelt en bekijkt de plaat*

Jammer dat ik geen pick-up heb. Hadden we hem even op kunnen zetten.

begint te zingen, zachtjes

Hoomeless, hoomeless

jan Oe-oe

margje

Moonlight sleeping on a midnight lake

jan Homeless, homeless

margje

Moonlight sleeping on a midnight lake
jan *hard zingend*

Zio yami, zio yami, nhliziyo yami

Nhliziyo yami amakhaza asengi bulele
margje *gelukzalig inhakend*

Nhliziyo yami, nhliziyo yami

Nhliziyo yami, angibulele amakhaza
s a m e n

Nhliziyo yami, nhliziyo yami

Nhliziyo yami somandla angibulele mama

Zio yami, nhliziyo yami

Nhliziyo yami, nhliziyo yami

margje

Too loo loo, too loo loo

Too loo loo loo loo loo loo loo loo loo

Too loo loo, too loo loo

Too loo loo loo loo loo loo loo loo loo...

*Ze merkt dat Jan een beetje vrolijk naar haar staat te kijken
en stopt met zingen.*

margje *beetje gegeneerd over de plaat strikend* Prachtige
muziek.

jan Laat die Afrikanen maar schuiven.

margje Prachtige mensen.

jan Geen idee, ik ken ze niet.

margje *zachtjes* Too loo loo, too loo loo.

jan Leuk om te zien hoe je je zo laat gaan.

margje *lacht gegeneerd* Nou ja. Het is mijn jeugd, hè?

jan Ja. Kleine meid in een klein dorp. Heel eenzaam, heel alleen. Ontdekt ze Graceland. Negers met lage bassen. Ja, dat is niet niks.

margje Ik was niet bepaald eenzaam hoor.

Ik heb negen broers en zussen.

jan Jezus. Nee, dat is niet eenzaam. Vandáár.

margje Vandaar wat?

jan Die, die zelfopoffering.

margje Van mij?

jan Ja.

margje Nou, dat valt enorm mee hoor.

jan Nou, dat valt volgens mij he-le-maal niet enorm mee. Ik ken je nu, wat, vijf dagen?

En daarvoor natuurlijk, van bij de Albert Heijn. En ik zie het heus wel. Ik zie het al helemaal. Margje denkt aan de plantjes bij de vuilnis. Margje denkt aan de Somalische vluchtelingen. Margje denkt aan de arme mensen in de rij bij de voedselbank.

Margje knikt, een beetje trots.

jan Maar wanneer denkt Margje eens aan Margje?

margje O nee, hou maar op. Nee, niet dit.

jan Wat bedoel je: niet dit?

margje Nou, dat gedoe van ‘wanneer denkt Margje aan Margje’. Heb ik behandeld. Heb ik gedaan, ik heb, echt waar, aan Margje gedacht! Was een leuk advies, leuk geprobeerd, op niks uitgelopen.

jan Hoe bedoel je: heb ik al behandeld?

margje Ja, bij een therapeut natuurlijk.

jan Wat voor therapeut?

margje Een psycholoog. Ja, die viel er ook over dat ik al die planten in huis nam. En vluchtelingen, ook dat zag ze als een probleem. Terwijl: wat is daar mis mee? Wat is er mis mee om mensen te helpen, en planten? Dieren? Schepsels?

jan Van mij mag je alle schepsels helpen die je wilt helpen, Margje. Maar denk eraan: je bent zelf ook een schepsel.

margje Laat ik het zo zeggen: ik geef liever dan dat ik krijg.

stilte

jan Ook in bed?

stilte

jan Ook in bed?

margje Sorry, ik dacht dat ik je verkeerd verstaan had. Jan, ik vind je een alleraardigste vent, en ik geloof beslist dat je het beste met me voorhebt, maar ik vind het ongepast om in deze fase van dit, dit... experiment naar mijn wensen in bed te vragen. Om ooit eigenlijk naar mijn wensen in bed te vragen. Ik weet dat je van goede wil bent, maar –

jan Dat weet je helemaal niet, Margje. Maar ik vraag eigenlijk niet naar je wensen in bed. Ik vraag of je überhaupt wel eens met iemand het bed deelt. Seks hebt. Neukt, weet je wel? De eeuwenoude beweging?

margje Dat vind ik heel raar en heel vreemd, Jan. En ik merk bij mezelf dat ik dit gesprek een heel vervelende kant op vind gaan. En aangezien ik een plantenredder ben, zoals jij steeds maar weer benadrukt, en nu uit mijn ooghoek een ficus benjamini zie staan die een ernstig vochttekort heeft, ga ik die ficus nu even een gootsteenbadje geven, en dan sluiten we dit hoofdstuk verder af.

jan Ah. Je wilt het hoofdstuk sluiten. Maar Margje. Je hébt het hoofdstuk al gesloten. Of niet?

Margje werpt Jan een woeste blik toe en gaat met de plant aan de slag.

jan *komt achter haar staan* Margje. Je moet nu niet schrikken hoor. Maar wil je met me dansen?

margje *nog steeds met haar rug naar hem toe* Nee, Jan. Dat wil ik niet.

jan We hebben net ook samen gezongen toch?

margje Dat was erg fijn. Maar daarna is het lichtelijk bergafwaarts gegaan, Jan.

jan En dat kunnen we denk ik goedmaken met een dansje. Het is niets seksueels, Marg. Niets erotisch. Gewoon een dans tussen twee mensen.

margje *draait zich naar hem om* Je logeert hier nu vijf dagen en ik heb het gevoel dat je mijn grenzen aan het overgaan bent. Terwijl ik me toch heel erg opengesteld heb voor jou.

jan Je bent fantastisch voor me geweest, Margje. Maar ik wil jou ook graag een fijne tijd bezorgen. En er is niets fijners voor een vrouw dan geleid te worden, in een dans, door een man die dat kan.

margje God, wat ben jij vol van jezelf.

jan Geeft niks Marg. Ik vind het wel leuk als je zo fel bent. Ik dacht dat je een saai, flets tiepje was. Maar dat ben je helemaal niet! *pakt haar hand* Come on, let's dance...

margje Godsamme! Nou, als je dan zo nodig moet dansen.

Ze dansen, Margje eerst onwillig maar ze moet er ondanks zichzelf ook wel om lachen.

jan Hier moet toch wel muziek bij, hoor. Wat heb je in huis, Margiedemargmarg? Graceland kan niet, maar wat voor cd'tjes staan er in die toren van je?

margje Nou, ik heb hier een cd met Senegalese volksmuziek.

Senegalese volksmuziek klinkt door de ruimte.

margje *danst nu alleen* Heerlijke muziek. Heerlijke, heerlijke muziek. Doet me zo denken aan de tijd dat ik in Senegal was als student.

jan *legt zijn vinger op haar mond* Even niet praten, nu, Margje. En even niet Senegalees proberen te dansen. Je zit teveel in je hoofd. Laat je nou even meenemen door de muziek. Doe je eigen dans.

Jan pakt Margje weer vast en samen dansen ze lang door de kamer. Margje houdt haar ogen dicht, genietend. Jans hand gaat ineens naar Margjes billen. Een tijdje merkt ze niets, maar dan begint hij over haar billen te wrijven.

margje Wat doe je? Jan! Wat doe je?

jan Ik dans! Ik dans met je, Margje. Het is een mooie avond.

margje Jan, als ik je niet beter kende zou ik echt denken dat dit een soort van seksuele intimidatie was.

jan Laat dat 'een soort van' maar weg, Margje. *danst intens verder* Ik ben een man, jij bent een vrouw. Tussen mannen en vrouwen is er seksuele energie, altijd. Erken dat. We zijn hier in een kleine, afgesloten ruimte. We dansen samen rond met wijn en muziek.

margje Precies. Verpest dat dan niet!

jan Margje. Geef je over. *begint weer met haar te dansen en hervat het wrijven over haar billen*

margje Jan!

jan Geef je even over. Voor vijf minuten. Laat het even los. Laat het los! Probeer het. Je kunt de rest van je leven nog planten verzorgen en yoghurt eten. Laat het heel even los, Margje.

Half-onwelwillend danst Margje verder met Jan. hun gedans wordt steeds intenser en Jan grijpt nu naar hartenlust naar Margjes billen, benen, borsten. Ze lijkt het niet erg meer te vinden. Dan danst hij haar richting de bank, legt haar erop neer en gaat bovenop haar liggen. Margje gaat er toch maar in mee. Ze vrijen onhandig, met al hun kleren nog aan, en veel klunzig gezoen. Op een gegeven moment slaan hun tanden tegen elkaar aan. Margje roept 'au!' als Jans riem

tegen haar aankomt of als hij op haar haar leunt. Ze wisselen een paar keer van positie. Het gaat lang en moeizaam door, het is gênant om naar te kijken en het duurt lang.

Jan en Margje stoppen met hun klunzige gevrij en zitten beduusd naast elkaar op de bank.

margje Geeft niet. Ik vind het ergens ook wel heel mooi, hoor.

Sprong in de tijd. Margje zit op de bank onder een dekbed op Jan te wachten. Hij komt totaal verkleumd binnen.

jan Waarom heb je me nou in huis genomen, maf wijf?

margje Ik... ik wist dat wij iets in elkaar zouden raken. Dat we elkaar iets zouden kunnen vertellen.

Jan reageert niet.

margje Die ene keer, weet je nog? Die dinsdagochtend, bij de Albert Heijn. Jij zei:

‘Ik heb mooie verhalen.’

jan Waar heb je het over?

margje Jij zei: ‘Ik heb mooie verhalen.’ Toen ging er een lampje bij me branden. Toen wist ik dat ik je nader moest leren kennen.

jan Nou, je hebt me nu leren kennen. Heel nader. *denkt even na* Maar wat zei ik nou?

margje Je zei: ‘Ik heb mooie verhalen.’

jan Maar. Dat zeg ik altijd. Of heel vaak. Dat gaat over dat krantje.

margje Het krantje.

jan Ja, over de verhalen in dat krantje. Jezus. Dat is een soort van mijn slogan! ‘Ik heb mooie verhalen.’

margje Ik dacht dat het over jou ging. Over jezelf. Dat je mooie verhalen had. Die je mij wilde vertellen. Bedoelde je dat niet?

jan Nee. Ik bedoelde het krantje, Margje. Ik geloof dat je dingen ziet die er niet zijn.

margje Nou, hoe dan ook. Is was benieuwd naar die verhalen. Ik ben benieuwd naar de verhalen van mensen die... die niet gehoord worden. Juist die verhalen wil ik graag horen. Van de underdogs. De outcasts, zo je wil. De mensen die aan de onderkant bungelen. Die hebben verloren.

jan Ja, jij hebt een obsessie voor zielige mensen. Weet ik.
Maar ik wil toch even een dingetje rechtzetten, mevrouw de hulpverlener. Je bent niet automatisch een verliezer als je dakloos bent. Dat wil ik toch even rechtzetten. Kijk, ik ben lange tijd tenniscoach geweest. En dan zag ik het meteen. Bij de kinderen die ik les gaf, de jonge mensen. Ze lopen de baan op en je ziet het. *zet doordringende blik op en wijst met zijn vinger op denkbeeldige mensen* Topper. Loser. Topper. Loser.

margje Handig zeg. Zo'n sensor.

jan Die sensor heeft iedereen. Nou, ik misschien wat meer dan anderen, omdat ik coach was.

margje Uiteraard.

jan Dus ik zie het altijd: Loser. Topper.

margje En wat ben ik?

jan Sorry, maar jij bent een loser. Dat wist ik meteen.

margje *begint keihard en verontwaardigd te lachen* Zo! Dus ik ben een loser. Hahahaha! Nou, dat is ook weer mooi om te weten zeg. Ik leer wel veel deze dagen. Nou, daar kan ik het mee doen. Ik ben een loser.

jan Jij bent zwak.

Margje kijkt hem woedend aan.

jan Je hebt met iedereen medelijden, maar dat is projectie.

Je hebt medelijden met jezelf.

margje Waarom?

jan Vertel jij het mij maar, Margje. Ik ken je pas net. Weet ik veel. Ik zie alleen dat je een loser bent. Hoe zal het gekomen zijn? Wie weet. Misschien kom je uit een familie van losers. Misschien zag je moeder je niet staan, was je rijke vader nooit thuis. Druk met het kunstgras. Misschien heb je te lang in Afrika rondgehangen. Misschien heb je de verkeerde keuzes gemaakt. Een topper, Margje, een topper is hard. Een topper staat in de startblokken. Klaar om te gaan. Klaar om voor iedereen uit te sprinten. Om die hordes te nemen. Bam. Bam. Bam. Hij gaat echt niet wachten op de anderen, niet kijken naar de anderen. Hij duwt iedereen opzij, bam, bam, en hij is bij de finish.

margje En daar heb jij respect voor.

jan Daar heb ik heel veel respect voor. Dat is de topsportmentaliteit. Dat is overleven. Dat is niet alleen voor sporters zo. Dat is voor alle mensen zo.

margje En leg me dan eens uit. Wat doe jij dan in dat hesje voor die Albert Heijn? Waarom sta jij daar dag in dag uit met krantjes te leuren? En van losers zoals ik geldt te

vragen? Wat is daar zo hard aan? Ik zie daar niet echt de finish hoor, Jan.

jan Soms is de finish-line ver. Heel ver. Soms is het leven een marathon. Een ultramarathon. Honderd kilometer doorrennen. Ik heb geduld. Ik heb doorzettingsvermogen. Ik kan afzien.

Ik leef nu anderhalf jaar op straat. Ik heb wel geld. Veel geld, ook. Maar ik moet erop wachten. Ik moet wachten, doorzetten.

margje Wat bedoel je?

jan Margje, ik ben rijk. Ik ben een topper. Ik kan alleen niet bij mijn geld. Kijk – en schrijf nou maar niet mee, anders vermoord ik je – mijn vrouw werd verliefd op mijn succes.

margje Verkeerde reden.

jan Nee. Ze had volkomen gelijk. Succes is een eigenschap. Kun je op vallen. En daar werd zij verliefd op. Volkomen terecht. Ik was een simpele tenniscoach uit Hongarije.

Kwam hier, bouwde een tennisimperium op. Coachte goeie mensen. Had een tennisbaan hier, tenniskamp daar.

Rackets, ballen, broekjes, rokjes, allemaal eigen merk. Het kon niet op. Maar het balletje rolde anders –

margje Om een tennisanalogie te gebruiken.

jan Wat? Het balletje rolde anders. En dit schrijf je niet op!

Heel anders rolde het balletje. *stilte* O, ik zal je niet vermoeien met de details. Maar mocht je in de tennisbusiness verzeild raken –

margje Ik acht de kans klein.

jan Ga dan niet in zee met een zogenaamde gentleman die zich Barend Hildenberg noemt.

margje Ik neem het ter harte.

jan Enfin, de business failliet, ik zit met een loods vol tennisballen, en Lisette heeft ineens een onsuccesvolle man.

margje Is onsuccesvol zijn ook een eigenschap?

jan Zeker. Een heel onaantrekkelijke. Begrijp me goed: ik zou hetzelfde hebben gedaan als ik Lisette was. Het probleem was dat we in gemeenschap van goederen getrouwd waren. En ik gunde haar niet de helft van wat ik overhad.

margje Want er was wat over.

jan Ja, nog best veel zelfs. Niet genoeg om een bedrijf van uit te grond te stampen, maar er zit nog geld. Ergens.

margje Waar niemand van weet.

jan Waar niemand van weet. Weet je, Margje, voor zo'n argeloos links vrouwtje heb je de zaken best snel in de smiezen. Nou, en dat geld, daar moet ik nu even op wachten. Lisette mag niet weten dat het er is. Dus sta ik in mijn hesje voor de Albert Heijn en slaap ik op straat.

margje Een nogal radicale manier om geld bij je ex-vrouw weg te houden.

jan Ach, er zijn ergere dingen. Ik steek er veel van op. En het is maar tijdelijk.

margje Dus je bent een nepdakloze.

jan Nee. Een echte. Ik heb toch geen huis?

margje Maar je zou een huis kunnen kopen met je geheime geld.

jan Makkelijk. Een huis, een boot en een tweede huis in het Boheemse Woud. En dat is ook het plan.

margje Hmmmm. Oké. Fascinerend. Nieuwe twist in het verhaal! Nieuwe twist. Beetje jammer. Of nee... Geeft niet. Maakt niet uit.

Margje gaat op de bank zitten en pakt de laptop.

jan Wat bedoel je, nieuwe twist?

margje O, maakt niet uit. Ik schrijf. Over jou, over... mensen. Wil je het horen?

jan Over mij? Laat eens lezen. *pakt de laptop en zit even te klikken en te scrollen.* ‘De Naaktslak Kronieken. Deel 3: Jan. Ik heb een nieuwe naaktslak. Jan. Ook hij heeft geen huisje. Dit keer niet door een burgeroorlog of verdrukking. Hij heeft zichzelf verdrukt. Hij is alles kwijt. Is alles verloren. Hij is een verliezer. Wat heeft hij wel? Een kleine inventarisatie. 367 tennisballen in een grote bruine doos. Een stel slechte lp’s. Grijsgedraaid. Sokken in alle kleuren en maten, maar geen paar dat bij elkaar past. Een assortiment vale kleren. Ze ruiken naar potgrond, koffie en verlies.’ Potgrond en verlies? Wat is dit? Waar heb je het over? Heb je aan mijn kleren zitten ruiken? *leest verder* ‘Mijn naaktslak is een boze slak. Amira was mijn koppige slakje. Khalid was mijn liefdesslak. Jan is mijn boze slak. Hij is boos op het leven. Denkt hij. Hij is boos op zichzelf. Zou ik die boosheid kunnen keren?’

margje Ja, en hier moet ik natuurlijk nog dat hele verhaal van je scheiding in doen, maar dat weet ik pas sinds vanavond.

jan Hoezo schrijf je over mij? Hoezo noem je mij een slak?

margje Een naaktslak. Een beestje zonder huisje. Begrijp je?

jan Gatverdamme!

margje Het zijn prachtige beesten, Jan.

jan Gatverdamme.

margje Het is even schrikken. Even verwerken. Dat begrijp ik ook wel. Mijn andere naaktslakken –

jan Hou op!

margje *onverstoorbaar* Mijn andere naaktslakken vonden het eerst ook niet leuk. Nou ja, Amira kon het aanvankelijk niet zoveel schelen geloof ik. Die had sowieso nog nooit een naaktslak gezien. Dat hielp. Khalid vond het wel vervelend. Maar ik vind dat helemaal niet erg. Literatuur mag ook kwetsen. Het mag ook pijn doen, het mag schuren. Als het maar oprecht is.

jan Is dit je ding? Is dit je ding? Mensen zogenaamd helpen en dan over ze schrijven alsof ze naaktslakken zijn? Een soort... Huisdieren? Vind je dat lekker? Voelt dat goed?

margje Ik hou van schrijven, ja. Ik hou van helpen en van schrijven. En dat voelt lekker. Dat voelt heel, heel goed. En ik krijg er ook hele mooie reacties op.

jan Zet je dit op internet? Zet je deze shit op internet?

margje Ja Jan, deze shit zet ik op internet. Ik zei toch dat ik schreef? Ik heb een blog.

jan Laat eens zien dan. Waar zit dat blog van je? Wat is
jouw site? Margjesverhaaltjes.com?

Gestoordehulpverlenster.nl?

margje Nou, je mag het zien. Tuurlijk mag je het zien.

Naaktslakken, heet het. Naaktslakken.org.

jan *typt het webadres in* Dit zijn foto's. Wat is dit? Een
mondhoek? Wat is dit?

margje Dit is de openingspagina. Het is een close-up, heel
close, van Khalid, een asielzoeker die ik hier vorig jaar in
huis had. Tijdens de Nacht van de asielzoeker. Hij is daarna
nog een paar weken gebleven.

jan Wat doet die man? Is dat die Khalid? Kwijlt hij daar
nou?

margje Ja, hij kwijlde als hij sliep. Daar maakte ik wat
foto's van. Ik vind mensen het mooist als ze kwetsbaar zijn.

jan *kijkt haar ineens bijna angstig aan* Ik wil dit niet zien.

margje Het kan heel confronterend zijn. Gek genoeg is
kwetsbaarheid confronterend.

jan Wat staat er van mij op? Wat staat er van mij op?

Jan begint te scrollen en te lezen.

jan 'Mijn nieuwe slak is te bang om te poepen. Te bang om te
poepen. Eindelijk begrijp ik waar die uitdrukking vandaan

komt. Mijn nieuwe slak durft bij mij thuis zelfs zijn ontlasting niet los te laten. Mijn nieuwe slak is bang. Bang voor mij, ook. Ik zie hem, en dat voelt hij. Ik zie hem echt.' *scrollt door*
Wat is dit, godverdomme? Wat heb je hier, heb je nou een foto van mijn onderbroek erop gezet? Godverdomme!

margje Ik vond die heel mooi. Die hele kleine gaatjes. Dat verwassen grijs, grijsblauw.

jan Dit is strafbaar!

margje Zie het als kunst. Nee, zie het als een ode. Aan jou.

jan Je bent door mijn spullen heen gegaan!

margje Zeg, jij zette die dozen hier allemaal neer. Halfopen dozen. Uit sommige stijgt ook echt een wat wonderlijke geur op hoor Jan, sorry dat ik het zeg. Ik vind dat ik het recht heb om te bekijken wat er mijn eigen huis binnenkomt, ook voor mijn eigen veiligheid. En bovendien, zo opzienbarend was het ook weer niet allemaal. Maak je toch niet zo druk om die paar foto's die ik heb gemaakt.

jan Wat heb je nog meer gefotografeerd?

margje Nou *pakt laptop en scrollt* Je slaapzak. Ja sorry hoor, maar die is ook zo mooi. Een landkaart van vlekken en kringen. En, even kijken. Ja, twee sokken van je. Een paar dat niet bij elkaar past. 'Mijn nieuwe naaktslak zou ook een

cocon kunnen zijn. Een cocon met een hele mooie vlinder erin.'

jan O, dit is echt walgelijk!

margje Je kunt het ook zien als feedback, Jan. Als gratis feedback, een visie op jou die jij misschien niet had. Ik wil echt niet belangrijk doen hoor Jan, maar ik zie dingen. In mensen. Juist in mensen die heel weinig hebben. Die zichzelf, door hun verlies, als het ware ook zijn verloren.

jan Ik zie een heleboel in mezelf.

margje Ja, maar dat is allemaal grootspraak, joh. Ik heb daar nu een hele avond naar geluisterd, en het is allemaal geschreeuw.

Je overschreeuwt jezelf. Je bent een loser, Jan, dat is het simpele feit. Je bent objectief gezien een loser. Kijk, tuurlijk, ik ben een vrouw met geld en linkse hobby's. Zo kun je me zien. Maar ik heb wel een talent. Ik zie dingen. Ik ben, met een vervelend modern woord, hypersensitief. En als ik schrijf, gaat het stromen. Dan kan ik mensen analyseren, doorzien. En dat is zó mooi.

jan Je bent niet hypersensitief, je bent hyperkrankzinnig!

margje Jan, zie het als een kans.

jan Wat voor kans? Wat voor kans Margje? Een kans om door een volledig gestoord wijf begluurd te worden? Om als een zielige naaktslak beschreven te worden?

margje Jan, je moet even uit die ontkenning nu. Je bent een slak zonder huis. Zo is het gewoon. Geef mij de kans om je te helpen, om je met mijn visie te laten zien wie je bent.

jan En wie ben ik dan, volgens jou? Staat dat ook in dit meesterwerk? *tikt hard tegen laptopscherm*

margje Wat ik voorvoelde, klopte wel. Je bent een verliezer, niet alleen in materiële zin, maar ook geestelijk. Je bent helemaal leeg van binnen.

jan Zoals jij de dingen zegt, alleen daarvan ga ik al kotsen. Echt kotsen Margreet, je maakt me aan het kotsen!

margje Ja, dat kan ik me voorstellen. Het moet heel heftig zijn om deze dingen over jezelf te lezen. Maar ik zie het als een leerproces. Wat ik al zei. Ik leer van jou, jij leert van mij.

Jan gaat murw op de bank zitten en kijkt voor zich uit.

jan Ik zou je wel willen vermoorden.

margje Dat zou ik niet doen.

jan Ga ik ook niet doen. Je bent het niet waard. Maar ik ga hier wel weg. Ik ga hier weg.

margje Zou ik ook niet doen. Het vriest, Jan. Het vriest vijf graden.

jan Alles beter dan dit.

margje Kom nou maar even tot jezelf. Ik weet nu toch al alles van je.

jan Wat bedoel je? *mompelt* Vieze vrouw. Vieze indringster... Je bent gewoon een crimineel.

margje Jan, jij bent een crimineel. Met dat gedoe met je ex-vrouw. En dat geld dat je achterhoudt. Dat is niet toegestaan, je licht haar op, en dat weet je. En dat weet ik. Nu. Ik kan zo contact opnemen met je ex. Het is vast niet zo moeilijk om haar nummer te achterhalen. *pakt tennisbal op van de grond en leest de merknaam voor* DB Tennis B.V.

margje Blijf nou maar, Jan. Het is koud buiten en anders loopt het naar met je af. Meisje met de zwavelstokjes. Kijk naar Amira. Dat liep ook onfortuinlijk af. Amira was een hele slimme vrouw, dat zag ik meteen. Ik wilde ontzettend graag dat ze ging studeren, hier in Nederland. Wiskunde of natuurkunde. Ze had het zo gekund. Ze kwam uit een ontzettend intellectueel gezin. Maar ze ging schoonmaken. Schoonmaken! Centjes verdienen voor haar familie – centjes die ik haar ook zo had kunnen geven, maar goed. En ik legde

het vast voor het Naaktslakkenproject. Een paar keer maar, hoor. Maar het waren zulke goeie beelden. Zo schrijnend ook. Op een van mijn foto's zie je haar, Naaktslak Amira dus, de ramen zemen bij een van de huizen waar ze schoonmaakte. Terwijl ze zelf geen huis had, dus. Dat contrast! Maar goed, op een van mijn foto's stond ze het stoepje van een ander te vegen, dus je zag ook die voordeur en het huis, en tja, een paar dagen nadat ik die foto op mijn blog had gezet, is ze opgepakt. Terwijl ik haar nog zó had gewaarschuwd. Nog zo vaak had ik haar gezegd: dit moet je niet doen, je moet geen illegale werkster worden, ga toch studeren, ik regel een fantastische advocaat voor je, ik zorg dat je hier een status krijgt. Desnoods trouw ik met je, heb ik nog gezegd! Koppig meisje, hoor. Koppig.

jan En toen?

margje Ja, toen was het linea recta terug op het vliegtuig naar Somalië. Ze stonden haar gewoon op te wachten bij haar schoonmaakadres.

jan Door jouw foto's.

margje Ze had gewoon moeten gaan studeren.

Stilte. Jan staat op en gaat een stuk van Margje af staan.

Margje begint op de bank Jans bed op te maken alsof er niets aan de hand is. Legt een onderlaken neer en zijn dekbed, pakt

*een kussen en schudt dat op. Gaat aan het voeteneind zitten
en klopt op het opgemaakte bed.*

margje Ik ben eenzorger, Jan. Altijd geweest. Zal ik altijd
blijven.

Een flinke linkse vrouw ging op 31 oktober 2015 in première als lunchvoorstelling in Theater Bellevue in Amsterdam. De lunchvoorstelling was een co-productie met Bellevue Lunchtheater.

margje Lies Visschedijk

jan Marcel Musters

www.mugmetdegoudentand.nl

Aaf Brandt Corstius (Haarlem, 1975) is schrijfster en columnist. Ze behaalde haar gymnasiumdiploma aan het Vossius Gymnasium te Amsterdam en studeerde vertaalwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. Haar schrijfcarrière begon bij Folia, het universiteitsweekblad. Ze brak als columnist door bij nrc.next. Tegenwoordig schrijft ze afwisselend met Sylvia Witteman een column op de achterpagina van de Volkskrant, en op donderdag verzorgt ze daar de sterrenrubriek. Ook schrijft ze onder meer vaste columns in Margriet en VT Wonen.

Aaf publiceerde onder andere twee restaurantgidsen, de evergreen *Handboek voor de moderne vrouw* en de columnroman *Het jaar dat ik 30 werd* en *Het jaar dat ik (2x) moeder werd*. Ook was ze kandidaat in het programma *Wie is de mol?* In 2013 schreef Aaf het toneelstuk *Fiftyfifty* voor theatergroep mugmetdegoudentand.

Toneelwerk

Een flinke linkse vrouw – 2015

Fiftyfifty – 2014